

כהה הוא סיטרו המופלא של האדמוני מטטרופקוב צ"ל שטמען מהרב ניסן צויבל. הרבי שנמלט מורדפי בשואה הגע אל פיתחו של בונקר בפרשנרג הברה, שאכלס ביהודים. משביקש להכנס ולתתבא בבונקר, השיבו לו היהודים שיאפשרו לו להכנס רק אם יטהה להם שבלם יצצלל... רק עכשו הבינו הכל שהצעירה של הרב, שהתארכה גם היא בדיקת מוחצתה השעה, היתה להם להצלחה-ברתי.

★

כל היהודים ששחו עם הרב בונגרא, המשיכו לחיות גם לאחר המלחמה.

ההבטחה התקיימה. בסוף המלחמה נתן הרב מיכאל דיב וייסמנדרל, שהיה אף הוא מישבע הבונקר, שודד לפקון גרמי, כדי שיעביר את כל יהודי הבונקר במשאיות צבאיות עד גבולהו. בעצם הסכמתו של הקצין הגרמני להסייע את היהודים היה נס מיריד, שכן אם היו תופסים אותם בודך היה הקצין מוצא להורג באפוק מיידי. אבל, במאצל החזרה המתרש להם נס גוסן, גדור מאין כמוהו.

ארה מגדך עבישי את דסבָּא של גנבדים שעך...

למפני תדרה אתה זוויך' (ל', י"ט)

יש לפעמים שעשמעעים אמאה נאה ושותה לחרוט אותן להה-להב. כך ספר למשל הארון ובוי עץ-חיק זילברשטין שעביהו במסיבת שבע ברכבות, שמע נא יקורי, הינך עמד עבשיין ביום גдол מאוד, כי ביכולתך לבנות ולגדל את הסבא של הנכדים שלך... אתה יכול עבשיין להרחת את עמדך בידים, שכן שהנכדים שלך הם בנסי'ק (בנין של קדושים).... יכו שיקראו להם לבני הושע נבדים המתביחסים בסבא שליהם, כי הוי מי כמונו יודה, הושע רב הוה, שיש נבדים המתביחסים בסבא שליהם, שαιו בعلמו כלום בלבד משפטויגי והגבוי, אבל אתה, החתן, נמצאת עכשי בזמנך-דרכם שבה הינך יכול להחליט לעבור על עצמן היטב, עד שתבייא את נגיד'ן לדרה של בעשי'קים...

ונבשע את הרבי

בהיוגם בדרכך, ביקש הרבי מטטרופקוב מהקצין שעיצור לכמה דרכות, משים שהוא יוקם להתקנות לערכיכן. הקצין סירב ומאמור שאמור עוצר את המשאית בצד הדרכ, הם עללים להתפס על ידי תחילות השמירה של הנaziים שעלו במקומות זה, בהיותו נתיב-בריהה ידווע מאורמגה לשוויז. גם יתר הנוטעים היהודאים, ניסו לשכנע את הרבי שלא יירד עתה, אבל האדמור עמד דעתה, והודיע לכל בני היישור שמציריו הם אינם הייבים להמתין לו, וכוללים להמשיך בדרכם. בלילה ביריה עצר הקצין הגרמני את המשאית בצד הדרכ, והרבי נכנס אל תוך העיר, ישנה שם זמען מרובה, בשל הנזעים מצוראים בלחץ-אימים ובחש שרים עליילים בכל רגע להתפס על ידי המשמרות הנאציתים. כאשר סופ-סוף יצא הרבי, והגע בחזרה למשאית, הרדי שהיא צrisk ליטול ידיים במים, ולא יכול להמשיך לטרען עד שביבאו לו מים...

דאם יוש עבץין פשווים זה אַ-זְיִ וְאַנְיוֹרִ לְהַאֲבִיל אֶת דאַבָּא דַעַזְוֵר בְּבָגְדִים נְאַיְסִים

לאהבה את זה אלקן (ל', ב')

ליק מי שאהוב את השם יתברך, מתרחט לנצחוי בכל הרצינות ומתוון כהחוורים האפשרים, כמו שויאה מהשאלה התאנה שבקצין את המשאית ויצא פון... והוא ביהור של יורי, חתנייע שבס הקצין את המשאית ויצא פון...